

TIL VA TEXNOLOGIYA

Chernova Tatyana Alekseevna
*Samarqand iqtisodiyot va Servis
instituti o'qituvchisi*

Uralov Mehroj Utkirbek o'g'li
*Samarqand iqtisodiyot va Servis
instituti talabasi*

***Annotatsiya.** Til deb murakkab muloqot tizimiga yoki shu tizimni urganuvchi va ishlatish qobiliyatiga aytiladi. Tilni urganuvchi soxaga tiklshunoslik deyiladi. jahon tillari miqdorini aniqlash uchun til va sheva irasida farq urnastish zarur.*

***Kalit so'zlar:** Til, murakkab, tizim, muloqot, urganuvchi.*

Til – jamiyat boyligi, u jamiyat a'zolarining o'zaro aloqasini amalga oshiradi, insonning moddiy va ma'naviy turmushida ruy beradigan barcha voqea hodisa haqidagi bilimlarni jamlaydi va ulardan habardor qiladi. Til ayni manoda asrlar mobaynida shakllanadi va mavjud buladi. Tafakkur tilga qaraganda birmuncha tezroq rivojlanadi va yangilanadi, lekin tilni tafakkurni tasavvur etib bulmaydi. Tilda ifodalangan fikr noaniq. Tushunarsiz bir narsa bulib, insonga bog'liq voqea hodisalarni anglab yetishda, fanni rivojlantirish va takomillashtirishda yordam bera olmaydi.

Termen – Grekcha terminus so'zidan olingan bulib chek, chegara degan ma'noni anglatadi. U fan – texnika, qishloq xo'jaligi, san'at va madaniyat soxasiga xos so'z hisoblanadi. Terminalogiya – termenlar haqidagi ta'limot va termenlar majmui degan ma'nolarni anglatadi.

Termiyalogiyta bag'ishlangan ishlarning barchasidagi u yoki bu sohaning muayyan tushunchalarini anglatadigan, definatsiga ega bulgan va, asosan nominative funksiyani bajaradigan birliklar termin hisoblanadi deb qaraladi.

A. Reformatskiy terminga ta'rif berar ekan “ termenlar bub u maxsus so'zlardir “ degan xulosaga keladi.

Termin so'zi urnida ba'zan atama, istiloh so'zlarini ishlatish hollari uchrab turadi. Ammo bu to'ri emas. Atama termin so'ziga nisbatan tor tushunchani ifodalaydi. Istiloh so'zi esa arabchadir. Uni xalq tushunmaydi va meyorga aylangan emas. Terminalogiya masalalari hamisha tilshunoslikning dolzarb masalalaridan biri bo'ib kelgan. Chnki termenlarning sohalar lug'aviy qatlamlaridagi urni va vasifasini belgilash tushunchaning mazmun mohiyatini to'g'ri anglash imkonini beradi.

Amaliy ta'lim tajribasidan tashqari, ta'lim texnologiyasi aloqa, ta,lim psixologiya, sotsiologiya, sun'iy intellect, informatika kabi turli fanlardan nazariy

bilimlarga asoslanadi. U o'rganish nazariyasi, kompiyuterga asoslangan ta'lim online ta'lim va mobil texnologiyalar qo'llaniladigan bir qancha sohalarni o'z ichiga oladi.

Ushbu ko'plab atamalarning har birining o'ziga xos xususiyatlarini ko'rsatadigan xususiyatlari bor. Biroq ta'lim texnologiyasidagi ko'plab atamalar va tushunchalar noaniq tarzda aniqlangan. Masalan, Fiflarning adabiyotlardagi ko'rib chiqishi shaxsiy ta'lim muhiti tarkibiy qisimlarining tuliq yetishmasligini aniqladi. Bundan tashqari, mur ushbu atamalarni konspseya yoki prinsip buyicha yupdan uxshash emas, balki raqamlashtirish yondashuvlari komponentlar yoki yetkazib berish usullari kabi o'ziga mos xususiyatlarini ta'kidlagan holda ko'rdi. Misol uchun mlearningning o'rganish vaqtini 'joylashuvini foydalanish imkoniyatlarini va konteksni o'zgartirish imkonini beruvchi harakatchanlikni ta'kidlaydi. shunga qaramay uning maqsadin va va konseptual buladi.

Zamonaviy elektronta'lim texnologiyasi bugungi kunda jamiyatning muhim qismidir. Talim texnologiyasi elektronta'lim, ta'lim texnologiyasi electron ta'lim ta'limda axborot texnologiya texnologiyalari, ta'lim texnologiyasi, multimedial ta'lim texnologiyani kengaytirilgan ta'lim, kompiyuterga asoslangan ta'lim kompiyuterda boshqariladigan o'qitish, kompiyuterni oz ichiga oladi. asoslangan ta'lim, kompiyuter yordamida o'qitish yoki kompiyuter yordamida o'qitish internetga asoslangan ta'lim, moslashuvchan ta'lim vebga asoslangan, online ta'lim taqsimlangan ta'lim.

Ta'lim kommunikatsiyalar va texnologiyalar assotsatsiyasi ta'lim texnologiyasini " tegishli texnologik jarayonlar va resurslarni yaratish ulardan foydalanish va boshqarish orqali o'rganishni osonlashtirish va samaradorlikni oshirish o'rganish va axloqiy amaliyot " sifatida ko'rsatti. Shunday qilib ta'lim texnologiyasi barcha haqiqiy va ishonchli amaliy talim fanlariga vmasalan, asbob uskunalar shuningdik ilmiy tatqiqotlar natijasida olingan jarayonlar va protseduralarga tegishli bulib malum bir konteksda nazariy algoritmik yoki evrestik jarayonlarga murpjaat qilish mumkin albatta jismoniy texnologiyani nazarda tutadi Talim Texnologiyasi – bu texnologiyani talimga ijobiy tarzfdada integratsiyalash jarayoni buladi u yanada xilma xil talim muhitini va oquvchilarning texnologiyadan foydalanishini shunungdek umumuy t oshiriqlarni organish usullarini taminlaydi.

Shunga kura talim texnoligiyasining intellektual va texnik rivojlanishini tafsislanishi bir nechta alohida jihatlar mavjud.

1 talim texnologiyasini urganish talim yondashuvlari nazariyasi va amaliyoti sifati.

2 talim texnolohiyasi texnologik vositalar va ommoviy axbororlari sifatida, masalan bilimlarni uzatish uning rivojlanishi va almashishida yordam beradigan

ommaviy onlayin kurslar. Odatda odamlar “edtech” atamasini ishlatganda shuni nazarda tutadi.

Talablar va o'quv dasturlarini boshqarish vositalarni va ta'limni boshqarish axborot tizimlari kabi ta'lim boshqarish tizimlari uchun talim texnologiyasi.

Logistika va byutjetni boshqarish uchun ta'limni boshqarish tizimlarni va ma'lumotlarni boshqarish va tahlil qilishni urganish uchun learning record stadi kabi back – ofis boshqaruv kabi ta'lim texnologiyasi.

Xulosa: dunyoda juda kop tilar va ular juda kup tarixga ega. Hozirgi kunda ta'lim jarayonida o'qitishning zamonaviy metodlari keng qullanilmoqda. O'qitishning zamonaviy metodlaridan qo'llash o'qitish jarayonida yuqori samaradorlikka olib kelishiga yul ochib beradi. Bu metodlarning har biri darsning detaktik vazifasidan kelib chiqish tanlash maqsadga muvofiq. An'anaviy dars shaklini saqlab qolgan holda uni ta'lim oluvchilolar faoliyatini faollashtiradigan turli- tuman metodlar bilan boyitish ta'lim oluvchilarning o'zlashtirish darajasi o'sishiga olib keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdurahmonov G, Shukurov Sh. O'zbek tilining tarixiy grammatikasi. 2018
2. Azizxo'jayeva N N pedagogic texnologiyalar va pedagogik mahurat. 2022 yil
3. Turdieva K Axmedova D O'zbek tili 2017
4. Alekseevna, C. T., & Daminovna, R. M. (2024). BUXGALTERIYA HISOBI SHAKLLANISHI VA HOZIRGI DAVRDAGI HOLATI. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(4), 387-391.
5. Чернова, Т. А., & Норбоева, Д. Д. (2020). Восточные реалии в повести Михаила гара «Золотая пыль махалли». Архивариус, (3 (48)), 90-92.
6. Чернова, Т. А. (2020). Диалог культур как основа толерантности в современном обществе. In Colloquium-journal (No. 33 (85), pp. 71-73). Голопристанський міськрайонний центр зайнятості.
7. Чернова, Т. А., & Хамраева, Д. А. (2021). РАЗВИТИЕ НАВЫКОВ УСТНОЙ И ПИСЬМЕННОЙ РЕЧИ НА ЗАНЯТИЯХ РУССКОГО ЯЗЫКА В УЗБЕКСКИХ ГРУППАХ. ББК 81.025. 7Я 43 А 520, 48.
8. Чернова, Т. А., & Норбоева, Д. Д. (2019). «ЧЕЛОВЕЧНОСТЬ» В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ РУССКОЯЗЫЧНЫХ ПИСАТЕЛЕЙ УЗБЕКИСТАНА. In Экология языка и речи (pp. 245-250).
9. Chernova, T. (2020). THE IMAGE OF ISKANDER IN MODERN RUSSIAN-LANGUAGE LITERATURE. Интернаука, (24-2), 56-57.
10. Hamzaevna, S. J., Hamzaevich, S. J., Roziqovna, R. M., & Shodievich, S. H. (2024). OLIY O 'QUV YURTLARINING ILK KURSLARIGA QABUL QILINGAN TALABALAR RUHIY HOLATIGA BIOLOGIK RITM O

‘ZGARISHINING SALBIY TA’SIRLARI. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(4), 201-203.

11. Каражанова, Г. Т., & Шодиев, Ж. Х. (2024). АНАЛИЗ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В УЗБЕКИСТАНЕ. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(4), 190-194.
12. Каражанова, Г. Т., & Шодиев, Ж. Х. (2024). ТЕХНОЛОГИИ ВЕНЧУРНОГО ИНВЕСТИРОВАНИЯ-СТРАТЕГИИ УСПЕХА В СОВРЕМЕННОМ БИЗНЕСЕ. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(4), 195-200.
13. Насиров, Д. Ф., & Шодиев, Ж. Х. (2024). ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ РЫНКА ИНВЕСТИЦИОННЫХ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНЕ. Нововведения Современного Научного Развития в Эпоху Глобализации: Проблемы и Решения, 2(4), 43-45.
14. Насиров, Д. Ф., & Шодиев, Ж. Х. (2024). ФАКТОРЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННЫЙ РЫНОК УЗБЕКИСТАНА. The Role of Exact Sciences in the Era of Modern Development, 2(4), 38-40.
15. Насиров, Д. Ф., & Шодиев, Ж. Х. (2024). РЫНОК ИНВЕСТИЦИОННЫХ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНЕ. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(4), 79-82.

